

K 2/2018 vp

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2017

Helsinki 2018

ISSN 0437-2328

Eduskunnalle

Eduskunnan kirjastosta annetun lain (717/2000) 3§:n mukaisesti Eduskunnan kirjaston hallitus antaa kunnioittavasti eduskunnalle oheisen kertomuksen Eduskunnan kirjaston hoidosta ja toiminnasta vuonna 2017. Kertomuksen on laatinut Eduskunnan kirjaston johtaja Erika Bergström.

Helsingissä maaliskuun 22 päivänä 2018

Eduskunnan kirjaston hallituksen puolesta:

Pauli Kiuru

Eduskunnan kirjaston hallituksen
puheenjohtaja

Erika Bergström
Eduskunnan kirjaston johtaja, ma.

Sisältö

1	Kirjaston hallitus	7
2	Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan	8
3	Palvelut	10
4	Kokoelmatyö	16
5	Eduskunnan arkisto	19
6	Kirjaston muu asiakastoiminta	24
7	Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla	28
8	Kansainvälinen toiminta	30
9	Henkilöstö	31
	Liite 1. Luottamustoimet ja työryhmäjäsenyydet 2017	
	Liite 2. Kunniamerkit ja muut tunnustukset kirjaston henkilökunnalle 2017	
	Liite 3. Julkaisut 2017	

1. Kirjaston hallitus

Kirjaston hallitus vuonna 2017

Kirjaston hallituksen kokoonpano

Jäsenet

Kiuru, Pauli, FM, MBA, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja

Honkonen, Petri, FM, aineenopettaja, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja

Kantola, Ilkka, TT, kansanedustaja

Maijala, Eeva-Maria, VT, agrologi, kansanedustaja

Savio, Sami, DI, ekonomi, kansanedustaja

Kajava, Eija, FM, informaatikko

Asiantuntijajäsenet

Aaltonen, Leena, FM, kulttuuriasiainneuvos

Letto-Vanamo, Pia, OTT, professori

Ruostetsaari, Ilkka, YTT, professori

Varajäsenet

Multala, Sari, KTM, kansanedustaja

Viljanen, Eerikki, yrittäjä, kansanedustaja

Harakka, Timo, toimittaja, kansanedustaja

Pylväs, Juha, agronomi, yrittäjä, kansanedustaja

Lehto, Rami, mekaanikko, kansanedustaja

Rajala, Heikki, merkonomi, verkkopalveluneuvoja

Asiantuntijavarajäsenet

Palmén, Leena, OTK, tietoasiantuntija

Ervasti, Kaijus, OTT, tutkija

Grönlund, Kimmo, PD, professori

Kirjaston hallitus kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa: 8.2., 8.3., 19.4., 10.5., 7.6., 27.9., 22.11. ja 13.12.2017.

2. Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan

Satavuotiaan Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kunnioitettiin eduskunnassa monipuolisella ohjelmalla. Kirjasto osallistui ohjelman toteutukseen muun muassa järjestämällä näyttelyitä ja yleisöluentoja sekä toimittamalla kattavan Eduskunta ja itsenäistyminen -tietopaketin, johon on vuoden varrella viitattu useissa medioissa ml. Ylen lähetyksessä eduskunnan juhlaistunnosta 5.12.

Tammikuussa julkaistiin yhdessä Helsingin kuvataidelukiolaisten kanssa toteutettu *Tasavallan arvojohtajat - Wäinö Aaltosen veistossarjan tarinat* -verkko-näyttely, jonka lähtökohtana olivat *Työ ja tulevaisuus* -veistossarjan edustamat arvot ja ihanteet. Verkko-näyttelyn lisäksi kirjastossa oli esillä kuvataidelukiolaisten tulevaisuuden arvoja heijastavia töitä. Syksyllä kirjastossa nähtiin kirjaston tuottama *Terveisiä Eduskunnasta* -näyttely, jossa oli esillä eduskuntataloaiheisia postikortteja ja esineitä eri vuosikymmeniltä. Näyttelyyn liittyi Eduskuntatalo-aiheisten luentojen sarja, joka osoittautui yleisömenestykseksi.

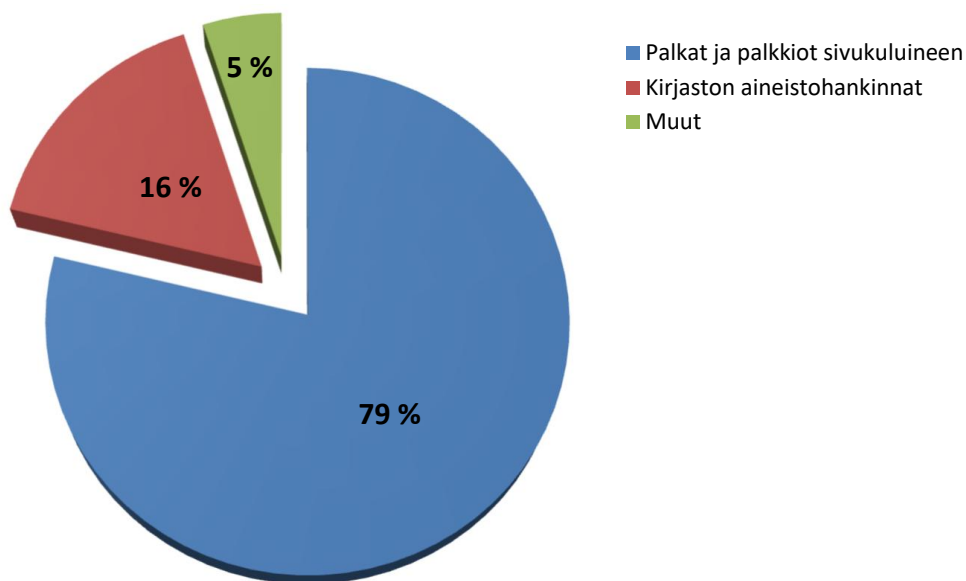
Kertomusvuonna alkoi kirjaston vuosille 2017–2020 laaditun palvelustrategian toteutus. Siinä on mukana useita verkkopalvelujen kehittämiseen liittyviä hankkeita. Yhtenä näistä kirjasto otti syksyllä asiakaskäyttöliittymäkseen FINNA-hakupalvelun. Uusi asiakaskäyttöliittymä on ulkoasultaan ja hakuominaisuuksiltaan moderni ja se tuo Eduskunnan kirjaston aineistot osaksi valtakunnallista FINNA-hakupalvelua.

Perustehtävänsä mukaan kirjasto vastaa eduskunnan kirjastopalveluista, huolehtii eduskunnan kirjaamo- ja arkistopalveluista ja toimii kaikille avoimena kirjastona asiantuntijuusaloillaan. Pitkäaikainen trendi tieteellisissä kirjastoissa on ollut kävijä- ja lainamäärien vähentyminen asiakkaiden siirtyessä käyttämään aineistoja yhä enemmän verkossa. Kertomusvuonna kirjastomme kävijämäärä oli edellisvuoden tasolla. Lainoja uusittiin huomattavasti edellisvuotta vähemmän, mikä vähentää tilastoitujen lainojen kokonaismäärää. Kirjaston kaukolainat sen sijaan ovat lisääntyneet ja myös tietopalvelutoimeksiantojen määrässä oli nousua.

Ilahduttavaa on, että kirjaston asiakkaat ovat tyytyväisiä kirjaston palveluihin. Tämä käy ilmi sekä kansanedustajille kohdennetusta palvelukyselystä, että kaikille kirjaston asiakkaille lähetetystä käyttäjäkyselystä. Käyttäjäkyselyssä asiakkaiden kirjastolle antama arvosana oli 9,03.

Verkon kautta voidaan mahdollistaa kirjaston palvelujen laajempi saavutettavuus. Verkkopalvelujen kehittäminen on eduskunnan kanslian strateginen tavoite. Kirjaston toiminnassa on painotettu ja tullaan painottamaan yhä enemmän eduskunnan verkkopalvelujen kehittämistä, laadukkaiden verkkoaineistojen tarjoamista sekä tietopaketteja ja muita sisältöpalveluja.

Tilinpäätös 2017

Palkat ja palkkiot sivukuluineen	2 398 397
Kirjaston aineistohankinnat	495 584
Muut	153 029
Tilinpäätös 2017	3 047 010

3. Palvelut

Kirjaston palvelutarjontaan ei tehty kertomusvuonna muutoksia. Palvelutehtävien työnjakoa kehitettiin ja palveluja sopeutettiin vastaamaan vähentynyttä henkilöstön määrää.

Kirjaston tiloissa väliaikaisesti toiminut eduskuntaryhmä siirtyi kesän lopussa takaisin peruskorjattuun Eduskuntataloon. Tilanteen normalisoitumisen myötä kirjaston tilat palasivat ennalleen. Kirjaston koulutus- ja seminaaritila Aurora saatiin käyttöön ja näyttelyille, asiakastapahtumille ja asiakkaiden oleskeluun tarkoitettu tila laajeni.

Yhteistyössä Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Kansalliskirjaston kanssa kirjasto tarjoaa kansallisia kulttuuriaineistoja ja digitaalisia arkistoja asiakkaiden käyttöön. Palvelu on käytettävissä erillisellä työasemalla. Tarjolla on radio- ja tv-ohjelmien arkisto, verkkosivujen arkisto, digitaalisia vapaakappaleita sekä digitoituja aikakauslehtiä vuosilta 1810–1944. Palvelussa oli kertomusvuonna pitkiä teknisiä katkoksia, minkä seurauksena kirjasto sai jonkin verran moittivaa palautetta. Tästä voi päätellä, että huolimatta määrällisesti melko vähäisestä käytöstä palvelu on erittäin tarpeellinen osa kirjaston palveluvalikoimaa.

Kirjasto järjestää joka toinen vuosi käyttäjäkyselyn, jossa kartoitetaan näkemyksiä kirjaston toiminnasta ja palvelun laadusta sekä kerätään vapaan palautteen kautta toiveita ja kehittämisedotuksia. Vuoden 2017 käyttäjäkysely toimitettiin 23.10–12.11.2017. Kirjasto sai kauttaaltaan kiittävää palautetta. Kouluarvosanalla mitattu tulos 9 oli paras koskaan.

Avovastauksista kävi ilmi, että asiakkaat arvostavat erityislaatuista kokoelmaa, perinteistä kirjastokonseptia, poikkeuksellisen hyvää palvelua ja asiantuntijuutta. Lukuisimmat kehittämis ehdotukset liittyivät kirjaston aukioloaikoihin, joiden toivottiin pidentyvän erityisesti ilta-aikoina. Kooste on luettavissa kirjaston verkkosivuilta.

3.1. Lainausta, neuvonta ja kaukopalvelu

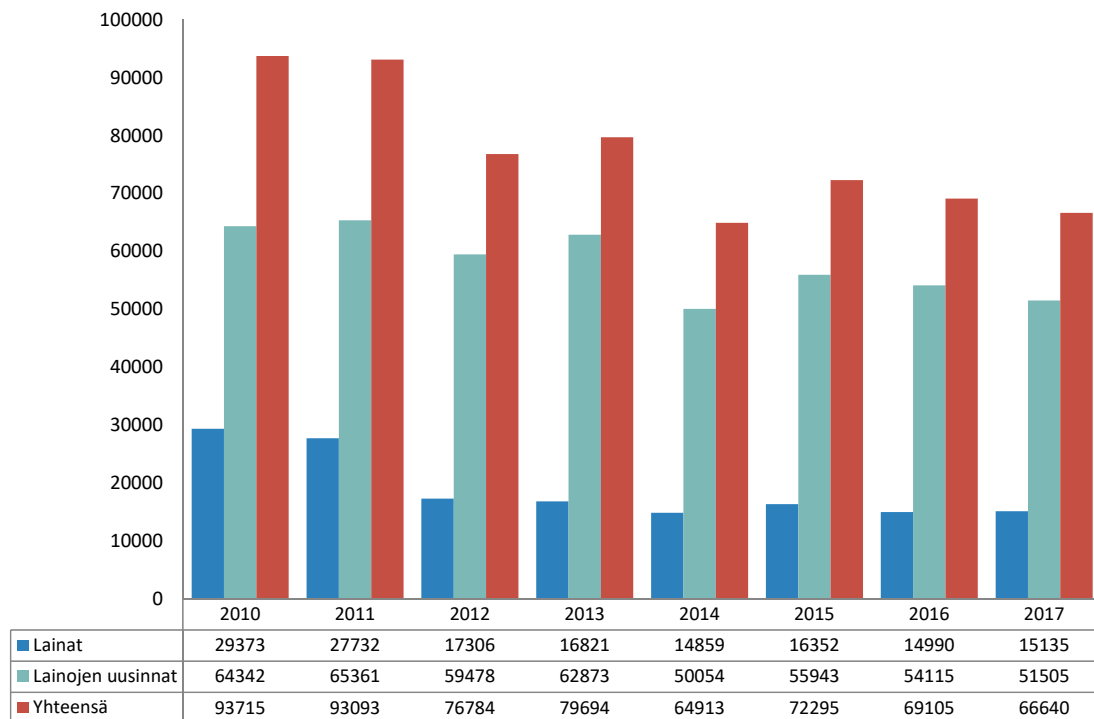
Kirjaston kävijämäärä oli 31 828. Se on noin prosentin enemmän kuin edellisenä vuonna. Uusia asiakkaita rekisteröitiin tilastointivuonna 711 kappaletta, mikä on vaalivuotien lukuun ottamatta korkein lukema sitten vuoden 2010. Samalla myös aktiivisten lainaajien määrä on viime vuodesta noussut kahdella prosentilla. Aktiivisella lainaajalla tarkoitetaan asiakasta, jolla on kertomusvuoden aikana kirjastojärjestelmän tapahtumia eli lainoja, uusintoja tai varauksia.

Lainausta	66 640
Lainausta palvelutiskiltä	15 135
- kotilainoja	12 068
- lukusalilainoja	787
- kaukolainoja	2280
Elektronisia aineistoja välitettiin	11 000
Lainojen uusintoja	51 585
- uusintoja palvelutiskiltä	13 160
Tiedonhakuja	3558
Tiedonhaun koulutusta, osallistujat	1147
Tiedonhaun koulutusta, tunnit	87
Kirjaston yleisesittelyt, osallistujia	393
Aukiolotunteja viikossa	47,5
Aukiolopäiviä vuodessa	278

Kaukopalvelun kysyntä on noussut huomattavasti – kasvua edellisvuoteen oli peräti 12 prosenttia. Eduskunnan sisäisille asiakkaille tehtyjen tilausten määrä on kasvanut erityisen paljon. Niitä oli 19 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Tiedon digitalisaatiosta huolimatta kaukopalvelu on edelleen tarpeellinen palvelu sekä tyydyttämään eduskuntatyöhön liittyviä aineistotarpeita, että täydentämään kirjaston omia kokoelmia.

Kirjastossa tehtyjen lainausten lukumäärä pysyi liki ennallaan. Lainoja uusittiin edellisvuotta huomattavasti vähemmän, mikä pienentää tilastoitujen lainausten kokonaismäärää.

Lainat ja lainojen uusinnat 2010–2017

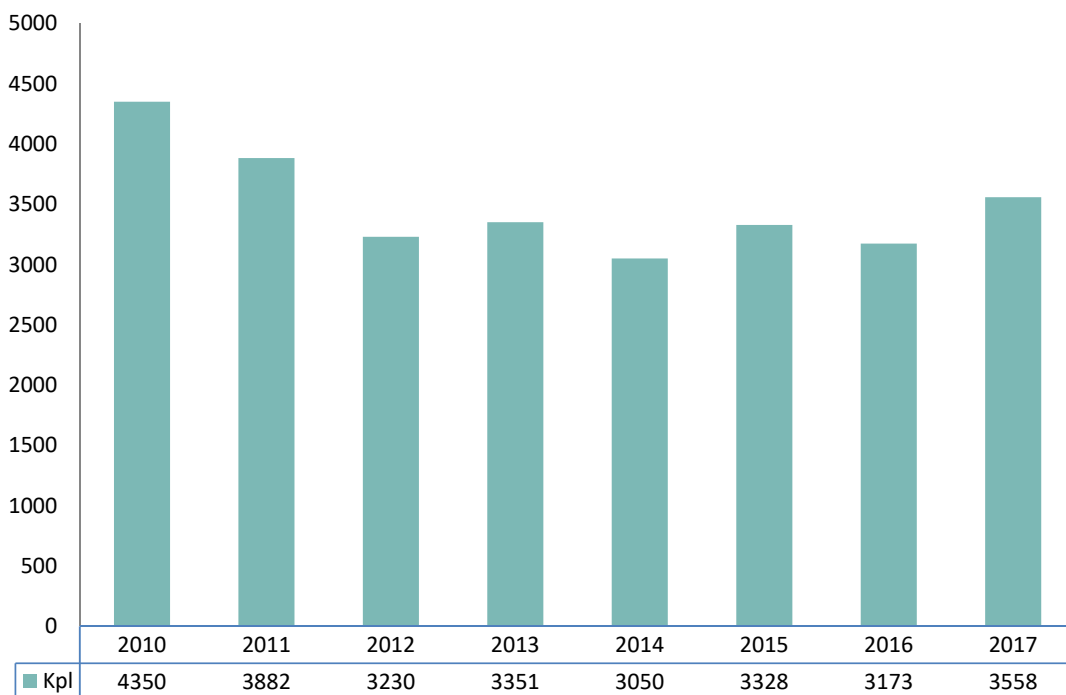
3.2. Tiedonhallinnan koulutus ja tietopalvelu

Kirjaston kaikkien tietopalvelutoimeksiantojen määrä oli 3 558. Kokonaismäärä on edellisestä vuodesta noussut 12 prosentilla. Kaikille avoimen tietopalvelun lisäksi tietotukiyhteistyötä jatkettiin sekä ministeriöiden tietopalvelusta vastaavan valtioneuvoston hallintoyksikön, että Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa. Näiden tietotukipyyntöjen määrä ja aiheiden haastavuus on kasvanut, mikä kertoo luottamuksesta kirjaston asiantuntijatyön laatuun.

Kirjaston tietopalveluun otetaan yleensä yhteyttä, kun kysymys on liian haastava tai tietoa ei ole vapaasti saatavilla, ja tästä johtuen yksittäiseen tiedonhakuun käytetty aika on lisääntynyt. Kirjaston tietopalvelulle osoitetuista tiedonhauista noin puolet ovat kestoaltaan yli puoli tuntia. Tiedonhauista 13 % oli kestoaltaan yli kolme tuntia, kun vastaava luku vuonna 2006 oli 6 %. Tietotukiyhteistyön puitteissa tehtäviin tiedonhakuihin käytetään tyypillisesti useita työpäiviä aikaa.

Kirjaston tietopalvelun merkitys nimenomaan asiantuntijapalveluna on selvästi korostunut ja kysyntä on vakaalla pohjalla.

Tietopalvelun toimeksiannot 2010–2017

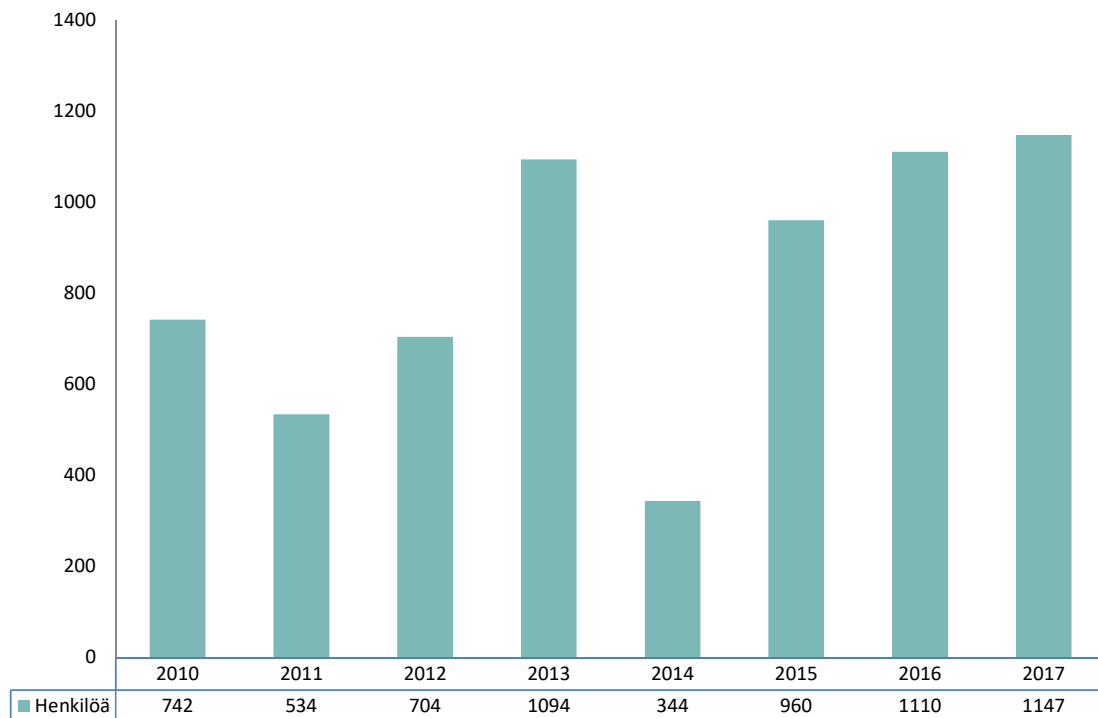
Kirjaston antamien tiedonhankinnan koulutuksien osallistujamäärä 1 147 on edellisen vuoden tasolla. Kirjasto piti syksyllä kaikille Suomen kirjastoille kohdennetun koulutuspäivän, joka kokosi paikalle yli 40 henkilöä ympäri Suomen.

Eduskuntatalon peruskorjauksen valmistuttua koulutuspaikka vaihtui Kansalaisinfosta takaisin kirjaston omiin tiloihin, Aurora-saliin.

Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi kirjasto järjesti, yhteistyössä Helsingin työväenopiston kanssa, *Näin demokratia toimii – eduskunta, lainsäädäntö ja kansalaisvaikuttaminen* -luentosarjan Opistotalossa Helsingin Kalliossa. Demokratiakasvatuksen lisäksi tavoitteena oli lisätä tietoisuutta kirjaston tarjoamasta koulutuksesta. Toinen yhteistyössä toteutettu koulutus oli *Kirjastot sosiaalisessa mediassa*, jonka kirjasto järjesti osana yhteiskuntatieteellisten kirjastojen verkostoa.

Kirjasto osallistuu myös eduskunnan sisäiseen osaamisen kehittämiseen. Eduskunta-asiakkaille tarjottiin kertomusvuonna 14 koulutustilaisuutta. Osa niistä toteutettiin yhdessä sisäisen tietopalvelun kanssa.

Kirjaston koulutuksiin osallistuneiden määrä 2010–2017

Tietopaketit

Sisällöntuotanto on yhä tärkeämpi osa tietoasiantuntijoiden työtä. Kirjasto tuottaa tietopaketteja oikeudellisista, historiallisista ja yhteiskunnallisista aiheista. Uusia ajankohtaisia lakihankkeita taustoittavia lakihankkeiden tietopaketteja julkaistiin kertomusvuonna 16 kappaletta ja aiemmin julkaistuja päivitettiin ajan tasalle.

Historiallisten ja yhteiskunnallisten tietopakettien tehtävä on tuoda esille eduskunnan rooli ja tiettyyn aiheeseen liittyvä aineisto yhteiskunnan tärkeissä käännekohtissa. Kertomusvuonna julkaistiin kattava Eduskunta ja itsenäistyminen 1917 -tietopaketti.

Kirjaston palveluja markkinoitiin Helsingin yliopiston avajaiskarnevaaleissa syyskuun alussa.

3.3. Verkkopalvelut

Selma-hakupalvelun uudistus

Kirjasto otti syyskuun alussa käyttöön uuden version Selma-hakupalvelusta. Uusi palvelu pohjautuu kansallisesti ylläpidettyyn Finna-asiakasliittymään, ja se sitoo Eduskunnan kirjaston tiiviisti kansalliseen kirjastoverkkoon. Finnaan pohjautuva hakupalvelu on käytössä myös yli 100 muulla kirjastolla, arkistolla ja museolla. Uusitun palvelun käyttöönotto sujui hyvin.

Verkkopalvelut ja verkkosisällöt

Kertomusvuonna kirjaston verkkosivuille tehtiin kohennuksia. Muun muassa kirjaston toimittamien tietopakettien kokonaisuutta on selkeytetty. Parannustarpeet tulivat esille eduskunnan verkkopalveluihin liittyvässä käytettävyysselvityksessä ja käytettävyystesteissä.

Kirjaston henkilökunta on ollut tiiviisti mukana valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen hakupalvelun kehittämistyössä sekä verkkosivujen mobiilikäyttöä edistävissä hankkeissa. Kirjasto osallistui myös uusien sisältökokonaisuuksien suunnitteluun.

Avoim Data

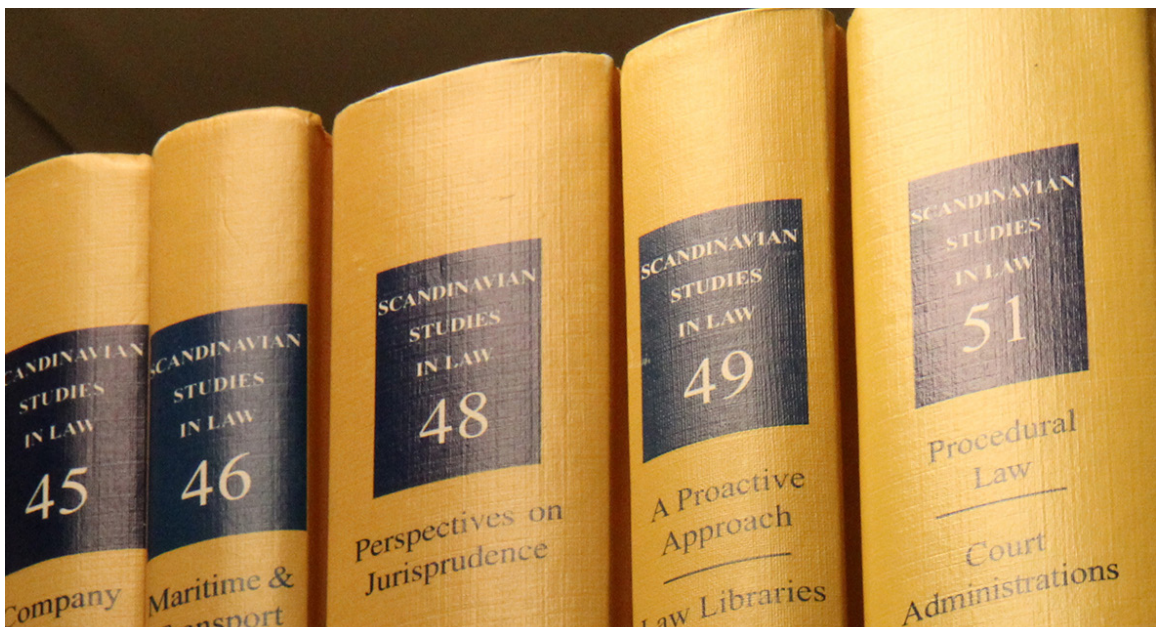
Kirjasto vastaa hankkeesta, jonka tavoitteena on tarjota kansalaisille eduskuntatietoa avoimena datana. Toimenpide on osa kanslian strategista tavoitetta edistää tiedon avoimuutta ja käytettävyyttä. Hankkeen ensimmäinen vaihe avataan yleisölle vuoden 2018 aikana. Vuoden 2017 aikana hankkeessa viimeisteltiin palvelun käyttöliittymä sekä tiedonsiirrot eduskunnan järjestelmistä pilvipalveluun.

Kirjastojärjestelmän uusiminen

Kirjasto on käyttänyt Voyager-kirjastojärjestelmää vuodesta 2001. Uuden kirjastojärjestelmän hankintaan on valmistauduttu yhteistyössä kansallisen Linnea2 kirjastokonsortion kanssa. Kertomusvuonna hankintaa on edistetty työstämällä järjestelmän vaatimusmäärittelyjä ja kartoittamalla mahdollisia palveluntarjoajia.

4. Kokoelmatyö

Kokoelmapalvelun henkilöstö palasi viimeisten väistötiloissa toimineiden kirjastolaisten joukossa Aurorankadun vakinaisiin toimitiloihin, mikä helpotti aineiston käyttöön saattamista ja kokoelmiin järjestelyä. Suuri kokoelmahoidollinen projekti oli noin tuhannesta niteestä koostuvan Valtiontalouden tarkastusviraston kirjakokoelman integroiminen kirjaston olemassa oleviin kokoelmiin.

Kokoelmat 31.12.2017	
- painetut monografiat	306 500 nidettä
- monografianimekkeitä	280 700 nimikettä
- painetut kausijulkaisut	n. 222 200 nidettä/vuosikertaa
- mikromuotoinen aineisto	n. 161 000 korttia/filmiä
Saapuvia aikakaus- ja sanomalehtiä	
- ostettuja, painettuja	422 nimikettä
- elektronisia	3 700 nimikettä
Kartunta	
Painetut monografiat	2 148 nidettä
- joista ostettuja	1 390 nidettä
Painetut kausijulkaisut	1 599 vuosikertaa
- joista ostettuja	794 vuosikertaa
Poistot	
- painetut monografiat	772 nidettä
- painetut kausijulkaisut	1 405 vuosikertaa
Aineiston hankintaan käytetty	496 000 euroa

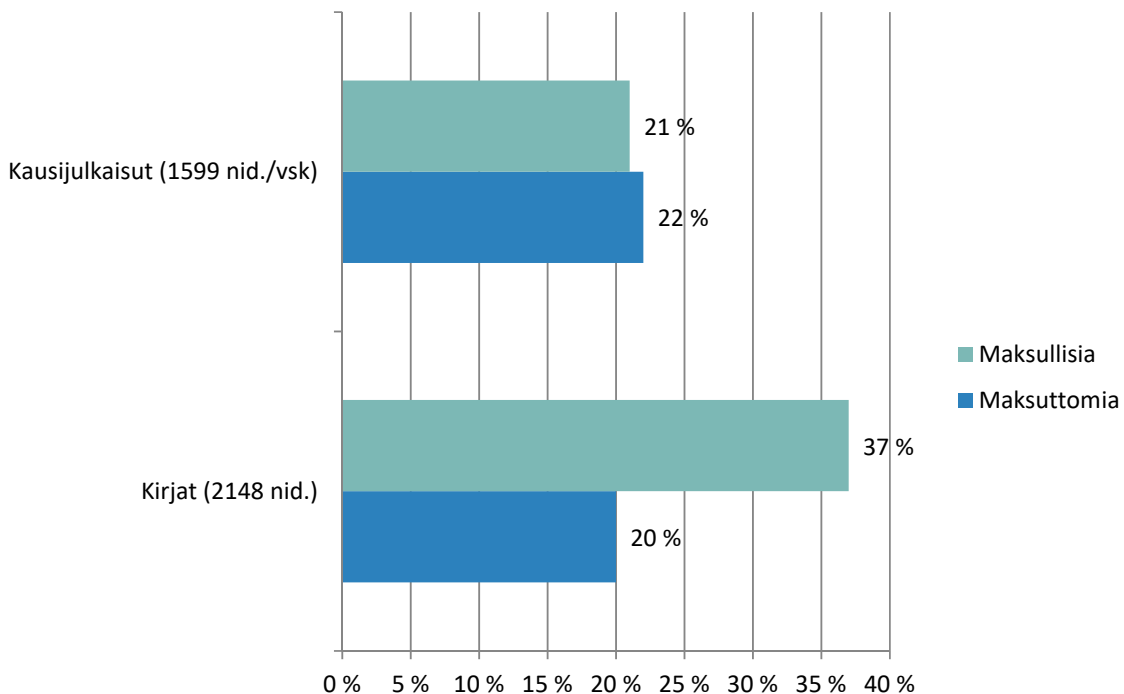
Painetun kirja-aineiston hankintamäärät pysyivät edellisvuoden tasolla. Ilmaisen aineiston määrä kasvoi hieman. Kertomusvuonna tarkistettiin painettujen kausijulkaisujen – erityisesti erilaisten vuosikirjojen – julkaisutarjontaa, ja todettiin määrän laskeneen edelleen lisääntyvän verkkojulkaisemisen takia. Poistojen osalta on keskitytty pääasiallisesti kausijulkaisujen evaluointiin.

Kirjaston Selma-tietokannassa olevien tietueiden määrä oli vuoden lopussa noin 325 000. Monografioiden ja kausijulkaisujen lisäksi kirjastotietokantaan luettelointiin 677 pääasiassa kotimaista oikeudellista aikakauslehti- ja monografia-artikkelia. Alkuperäisluettelointien prosentuaalinen osuus suhteessa muista tietokannoista poimituihin tietueisiin oli 68 %, mikä on tavanomaista enemmän.

Elektronisten aikakaus- ja sanomalehtien määrä on kertomusvuonna ollut noin 3 700 nimekettä. Määrän nousu selittyy ruotsalaisen sanoma- ja aikauslehtiarkiston Mediarkivetin lehtimäärän kasvusta. Vuoden lopussa kirjaston kotimaisten juridisten sähkökirjojen tarjonta täydentyi Kaupakamarin Ammattikirjastolla. Kirjaston Selma-tietokantaan luetteloitujen sähköisessä muodossa olevien kirjojen tai artikkelien määrä nousi 3 682:een.

Eduskunnan käyttöön hankittiin virkamiesten ja valiokuntien käsikirjastoihin 411 nidettä sekä lukutiloihin ja yksiköihin 396 kotimaista ja 59 ulkomaista lehteä.

Painettujen julkaisujen hankinta 2017 (3747 nidettä tai vuosikertaa)

Painetun kokoelman kartunta 2010–2017

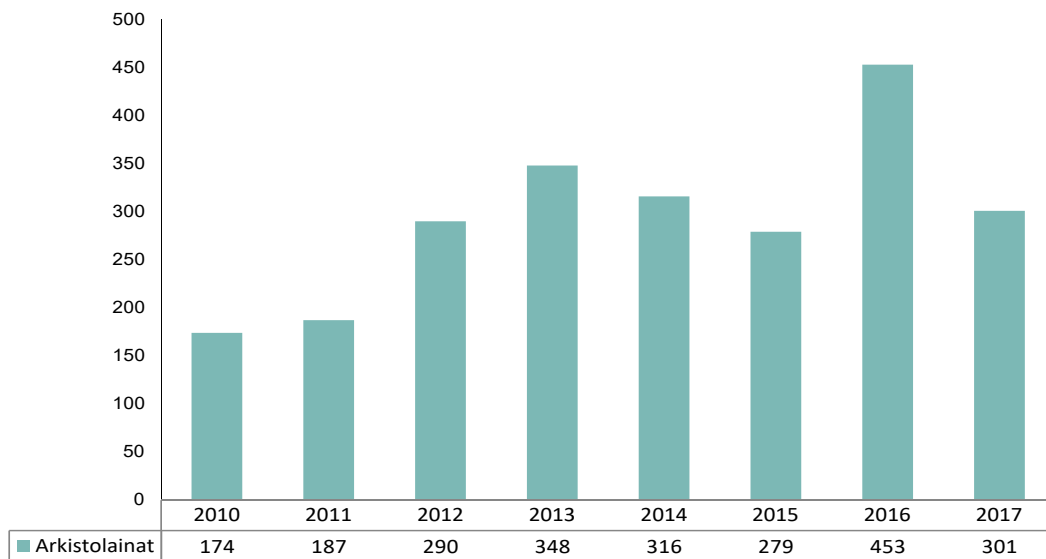

Käsikirjastoista palautunutta ja kansanedustajien työhuoneistaan poistamaa aineistoa liitettiin kirjaston kokoelmiin, lähetettiin Varastokirjastoon tai tarjottiin kirjaston asiakkaille poistettujen kirjojen ohessa. Sidottujen valtiopäiväasiakirjojen varastosta jaettiin niteitä eduskuntaan sekä kirjaston kanssa vaihtosuhteissa oleville kirjastoille. Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppanien kanssa kokoelmatyössä sujui kertomusvuonna edellisvuosien tapaan hyvin.

5 Eduskunnan arkisto

Arkiston toiminta muuttuu koko ajan sähköisen toimintakulttuurin suuntaan. Sähköisesti toimitettujen asiakirjojen sivumäärä kasvoi kertomusvuonna yli 8 500 sivulla 15 334 sivuun. Tämä sivumäärä on yli kaksinkertainen verrattuna vuoteen 2016 ylittäen samalla reilusti paperikopioiden ja sähköisten tiedostojen yhteenlasketun määrän vuodelta 2016. Tämä on hyvä asia kestävän kehityksen kannalta.

Arkistolainat 2010–2017

Sopimus valiokuntien asiakirjojen mikrokuvaus- ja skannauspalveluiden hankinnasta päättyi vuoden 2017 lopussa. Eduksi–asiankäsittelyjärjestelmän käyttöönoton myötä valtiopäiväasiakirjoja ei enää tarvitse skannata sähköiseen muotoon. Asiakirjojen säilymistä varten asiakirjojen mikrokuvaus kilpailutettiin kertomusvuonna seuraavaksi neljäksi vuodeksi (2018–2021).

Vuoden aikana kuvautettiin mikrofilmille 53 546 sivua ja CD-Romeille skannattiin 10 121 sivua.

Arkiston arkista toimintaa väritti osallistuminen Suomi 100 -juhlavuoden hankkeisiin. Arkisto toimitti valokuvia ja asiakirjoja esimerkiksi Kauhajoen eduskuntamuseon ja sen näyttelytilan materiaalien päivittämiseen. Lisäksi naiskansanedustajuuden 110 v. juhlavuoden kunniaksi julkaistun Yksi kamari – kaksi sukupuolta -verkkosivustoon kuvahankinnat toteutettiin arkiston toimesta.

Kuva-arkisto

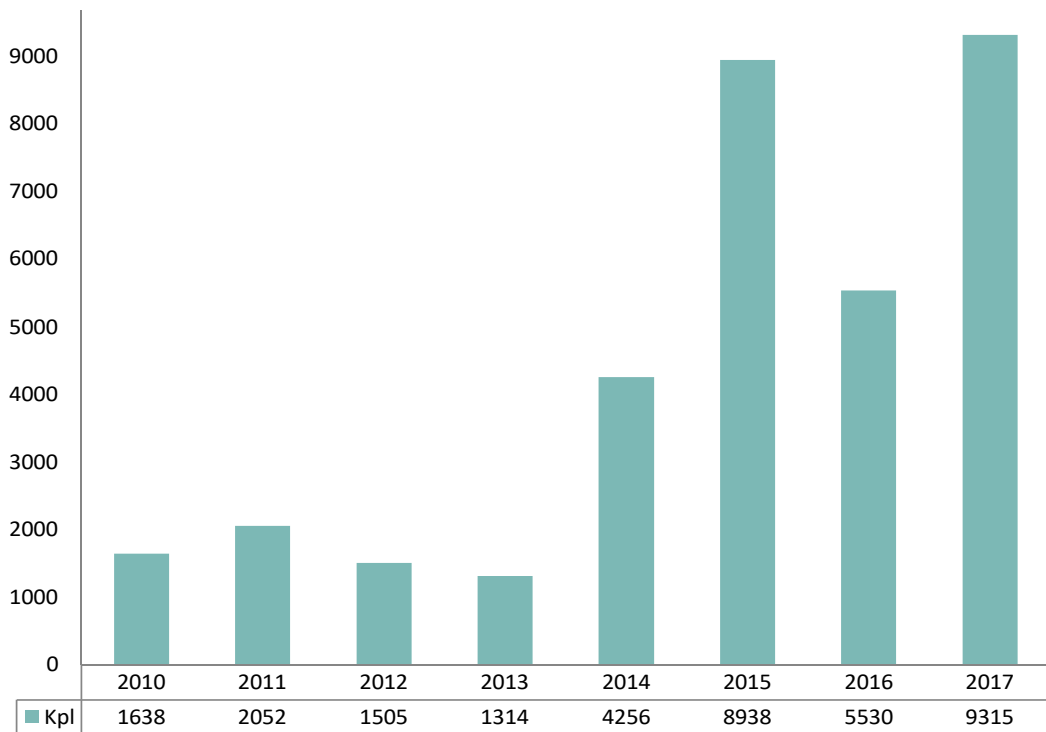
Kuva-arkisto kilpailutti eduskunnan kanslian tarvitsemat valokuvauspalvelut vuosille 2018–2021. Tällä turvataan valokuvaukset tilanteissa, joissa eduskunnan kuvaaja on estynyt.

Kuva-arkistosta pyydettyjen kuvalainojen määrä nousi huomattavasti kertomusvuonna. Kuvalainoja annettiin vuonna 2017 yhteensä 9 315 kappaletta. Kyseessä on kaikkien aikojen ennätys. Kansanedustajien kuvia on saatavissa myös suoraan verkkosivuiltamme ja Flickristä asiakaspalvelun helpottamiseksi. Näitä kuvalainoja ei voida tilastoida.

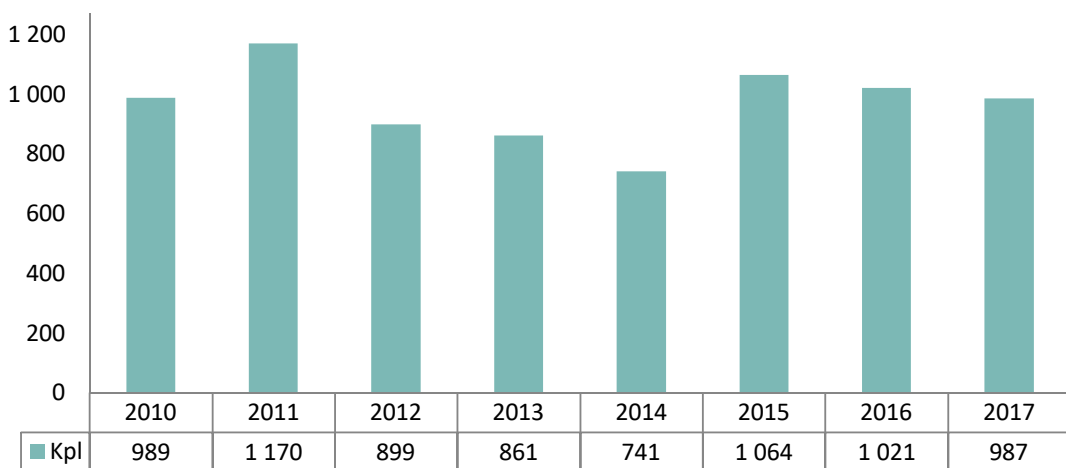
Kertomusvuonna kuvaajalla oli 273 kuvaustoimeksiantoa sekä 17 videokuvauskertaa. Lisäksi ulkopuoliselta palveluntarjoajalta hankittiin 19 kuvauskertaa.

Kuvalainat 2010–2017

Diaariin avattujen asioiden määrä 2010–2017

Kirjaamo

Kertomusvuonna diaariin avattiin uusia asioita 987 kappaletta ja välitoimenpidekirjauksia tehtiin 5 120 kappaletta. Toimenpiteitä diaarin merkittiin keskimäärin 28 kappaletta jokaisena työpäivänä. Kiireisimpänä päivänä diaariin tehtiin 113 kirjausta. Luvut ovat lähes tarkalleen vuoden 2016 tasolla.

Veteraanikansanedustajien muistitietoarkisto

Veteraanikansanedustajien muistitietoarkisto toteutti kertomusvuonna 16 uutta veteraanikansanedustaja-haastattelua. Vuoden 2016 lokakuussa kirjaston hallitus oli päättänyt, että jatkossa myös istuvien kansanedustajien haastatteluja voidaan ”tutkijan harkinnan ja resurssien salliessa” toteuttaa.

Kertomusvuonna haastateltiin siten ensimmäistä kertaa myös istuvaa kansanedustajaa. Haastateltavaksi valikoitui Ilkka Kanerva, joka on kansanedustajapäivinä laskettuna pisimpään eduskunnassa istunut kansanedustaja.

Tehtyjen veteraanihaastattelujen keskiarvopituus oli 6 tuntia ja 31 minuuttia ja sisältö 206 tekstisivua. Veteraanikansanedustajien muistitietoarkistoon on tallennettu yhteensä 418 haastattelua, joista tutkijoiden käyttöön on saatu purettua 403 haastattelua. Kertomusvuonna haastatteluja hyödynsi tieteelliseen käyttöön 21 tutkijaa. Koko aineistoa koskeva laajennettu tutkimuslupa myönnettiin kuudelle Tampereen yliopiston johtaman konsortion tutkijalle.

Arkistolainat	301 käyttökertaa, joista 21 virkalainaa
Annetut kopiot	291
- näistä eduskunnalle	170
- eduskunnan ulkopuolisille	121
Lähetetyt sähköiset tiedostot	423 kappaletta, joissa 15 334 sivua
Arkistosiirrot	554 yksikköä
Arkiston tiedonhaut	376
- näistä eduskunnalle	184
- eduskunnan ulkopuolisille	192
Arkistoon liittyvä ohjaus ja neuvonta	207
Arkiston esittelyt	9 tilaisuutta, osallistujia 101

Avaukset diaariin	987
Välitoimenpiteet diaariin	5120
Valokuviin liittyviä diarioituja sopimuksia	3

Kuva-arkisto	225 291 valokuvaa
- paperikuvia	16 554
- dioja ja negatiiveja	56 356
- digikuvia CD-levyllä	88 007
- Cumuluksen digitaaliset kuvat -tietokannassa	53 059
- AutoCatalog-tietokannassa	11 315
Kuvalainat yhteensä	9315
- sisäiset	7717
- ulkoiset	1598
Valokuviin liittyvät neuvonta- ja tietopalvelutehtävät	126
- joista eduskunnalle	66
- eduskunnan ulkopuolisille	60
Flickrin viedyt kuvat	626, katseluita 716 471
Julkinen kuvapalvelu	
- esikatseluita	3989
- ladattuja kuvia	2154
Kuvaus- ja videointitilaisuuksia	273 + 17

6. Kirjaston muu asiakastoiminta

Kertomusvuonna kirjaston muu asiakastoiminta oli normaalia toimintavuotta vilkkaampaa eduskunnan Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmatarjonnan vuoksi. Kirjasto oli sekä järjestäjänä että muiden yksiköiden apuna juhlavuoden ohjelman toteuttamisessa.

Yleisö- ja asiakastapahtumat

Kirjasto osallistui näytteilleasettajana Helsingin yliopiston avajaiskarnevaaleihin, Suomen Lakimiesliiton järjestämille Lakimiespäiville ja yhdessä eduskuntatiedotuksen, tulevaisuus- ja sivistysvaliokunnan kanssa Helsingin kirjamesseille.

Kirjasto koordinoi eduskunnan hallintovaliokunnan ja sisäministeriön osallistumisen Maailma kylässä -tapahtumaan ja oli mukana Eduskuntatalon avoimet ovet -viikonloppujen toteutuksessa. Terveisiä eduskunnasta -näyttelyn ohessa kirjasto järjesti neljä yleisöluentoa, jotka juhlistivat osaltaan Eduskuntatalon avautumista peruskorjauksen jälkeen. Tieto yleisöluennoista tavoitti helsinkiläiset ja luentosali täyttyi kiinnostuneista kuulijoista.

Kirjaston glögejä vietettiin 12.12.

Miina Sillanpää -näyttelyn avajaisvieraita.

Näyttelyt

Kirjastossa järjestettiin vuoden aikana seitsemän näyttelyä, suuri osa niistä Suomi 100 -juhlavuoden nimissä.

19.1.–8.2. *Erilainen tulevaisuus - Helsingin kuvataidelukiolaisten tulkintoja arvoista sekä Tasavallan arvojohtajat - Wäinö Aaltosen veistossarjan tarinat* -verkkonäyttely vuoden loppuun saakka, Helsingin kuvataidelukio yhdessä eduskunnan kanssa

14.2.–15.3. *Miina Sillanpää 150v. näyttely*, Forssan museo

25.3.–8.4. *Rooman sopimuksen 60-vuotisnäyttely*, EU:n historiallinen arkisto ja yliopistollinen Eurooppa-instituutti yhteistyökumppaneinaan EU-instituutioita sekä Italian pääministerin kanslia ja Italian ulkoministeriö

2.5.–31.5. *Valtakunnallisen nuorten karikatyyrikilpailun voittajat*, Suomen karikatyyristien ja pilapiirtäjien kilta Skarpit

7.9.–20.9. *Terveisiä eduskunnasta*, Eduskunnan kirjasto

15.11.–7.12. *100Visio - Nuorten itsenäisyysjulistus*, Satakunnan liitto yhdessä eduskunnan kanssa.

14.12.–12.1.2018 *Tuokiokuvia kansakunnan rakentamisesta*, Aho & Soldan Valokuva- ja elokuväsäätiö sr.

Kirjaston ja arkiston esittelyt

Kertomusvuonna opastetun vierailun kirjastoon ja arkistoon varasi 33 ryhmää, joissa oli yhteensä 367 henkilöä. Opastusta saivat muun muassa Helsingin yliopiston opiskelijaryhmät, Stadin ammattiopisto, Afganistanin parlamentin virkamiesvaltuuskunta, tuomioistuinten informaatikot ja Helsingin venäläisen koulun ekaluokkalaiset.

Virpi Hämeen-Anttila haastattelee Li Anderssonia Helsingin kirjamessuilla eduskunnan osastolla.

Helsingin kuvataidelukion oppilaat luovuttavat näyttelyssä esillä olleet t-paidat eduskuntaryhmien edustajille.

Sanna Lauslahti ripustaa tulevaisuuden sanoja pyykkinarulle Helsingin kirjamessuille eduskunnan osastolla.

Terveisiä eduskunnasta-näyttely ja siihen liittyvät yleisöluennot keräsivät paljon yleisöä.

7. Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla

Eduskuntatieto

Kertomusvuonna tuli kuluneeksi 110 vuotta siitä, kun ensimmäiset naiset valittiin eduskuntaan ja yksikamarinen eduskunta kokoontui ensimmäisen kerran. Tämän kunniaksi kirjasto julkaisi uudelleen vuonna 1997 julkaistun kokoomateoksen *Yksi kamari - kaksi sukupuolta: Suomen eduskunnan ensimmäiset naiset* – nyt kuitenkin verkkojulkaisuna, jotta se olisi helposti kaikkien saatavilla.

Valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen hakutoimintojen koulutus ja opastus sekä niiden kehittämiseen osallistuminen olivat edellisen vuoden tapaan keskeisessä asemassa eduskuntatiedon johtavan tietoasiantuntijan tehtävissä. Myös kirjaston tietopalvelulle osoitetuista tiedonhakupyynnöistä suuri osa sijoittuu tälle osa-alueelle.

Asiantuntijuusalueeseen kuului myös vastuu eduskunnan osallistumisesta Helsingin kirjamesuille lokakuussa 2017 sekä Eduskuntasanaston ylläpito ja päivitys.

Eduskuntatiedon johtavan tietoasiantuntijan tehtäviin kuuluu Nuorten parlamentti -toiminnan kehittäminen, suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä Kehittämiskeskus Opinkirjon kanssa. Tehtävään sisältyy Nuorten parlamentti- tapahtumien koordinointi eduskunnassa sekä Nuorten parlamenttia koskevien verkkosivujen ylläpito. Kulunut vuosi oli Nuorten parlamentin istuntopäivän osalta välivuosi, mutta vuoteen sisältyi pienempien tapahtumien lisäksi vuoden 2018 istuntopäivän valmistelua.

Oikeudellinen tieto

Kotimainen oikeudellinen kirjallisuus ja oikeudelliset verkkoaineistot ovat kirjaston kokoelmassa erityisen tärkeä ja käytetyin aineisto. Kertomusvuoden lainatuimpien kirjojen joukosta kaksi kolmasosaa oli aiheeltaan oikeudellisia.

Lakihankkeiden tietopakettien (LATI) laatiminen oli edelleen keskeisessä osassa oikeudellisen tiedon asiantuntijuusalueella. Palvelu tunnetaan jo varsin laajasti ja myönteistä palautetta on saatu niin eduskunnasta kuin ministeriöistä, muilta asiantuntijatahoilta ja yksittäisiltä kansalaisilta. Ajankohtaisia ja keskeisiä lainsäädäntöhankkeita taustoittavia tietopaketteja julkaistiin kertomusvuonna 16 kappaletta. Aiheita olivat mm. eutanasia-kansalaisaloite, EU:n tietosuojaudistus sekä tiedustelulait.

Kirjaston avoin koulutus sisältää useita aiheita oikeudellisista tiedonlähteistä. Lainsäädäntöprosessin tiedonlähteet, valtiosopimukset sekä Finlex ja muut kotimaiset oikeudelliset säädöslähteet toistuvat koulutusohjelmassa vuosittain. Koulutusten sisältö vahvistaa osallistujien mahdollisuuksia hyödyntää kirjaston aineistoja ja muita palveluja. Räättälöityä koulutusta oikeudellisista tiedonlähteistä järjestettiin myös mm. verohallinnon henkilökunnalle, Helsingin hallinto-oikeuden henkilökunnalle ja Helsingin yliopiston oikeustieteen opiskelijoille.

Kirjaston tietopalvelussa suuri osa tiedonhauista liittyi oikeudellisiin kysymyksiin. Vakiintunutta yhteistyötä ministeriöiden tietopalvelusta vastaavan valtioneuvoston hallintoyksikön kanssa jatkettiin ja laajoja tiedonhakuja tehtiin erityisesti oikeusvertailevista aiheista.

Eduskunnan kirjasto osallistui Lakimiespäivien messuille lokakuussa 2017.

Yhteiskuntatieto

Suomen satavuotisen itsenäisyyden muistaminen viitoitti yhteiskuntatiedon asiantuntijuusalueen työtä vuonna 2017.

Yhteiskuntatiedon johtavan tietoasiantuntijan laatimasta tietopaketista Eduskunta ja itsenäistyminen 1917 löytyi vastaus moniin juhluvuoden aikana esille nousseisiin historia-aiheisiin kysymyksiin. Tietopaketissa dramaattisen vuoden käänneet esitettiin eduskunnan digitoituihin pöytäkirjoihin viitaten. Mielenkiintoa kohdistui myös vuoden 1917 valtiopäivien työväenedustajiin, joiden myöhemmistä kohtaloista järjestettiin erityinen historiaseminaari.

Johtava tietoasiantuntija oli mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa Suomi 100 -ohjelmaan kuulunutta näyttelyä Terveisiä eduskunnasta! Eduskunta-aiheisista postikorteista ja esineistöä koostunut näyttely juhlisti osaltaan syksyllä peruskorjauksesta valmistunutta Eduskuntataloa. Näyttelyn aihepiiriä syvensi yleisömenestykseksi osoittautunut luentosarja.

Samaa taidehistoriallista aihepiiriä edusti verkkonäyttely *Tasavallan arvojohtajat – Wäinö Aaltosen veistossarjan tarinat*. Sen yhteydessä Helsingin kuvataidelukion opiskelijat toteuttivat sekä verkkoon että kirjaston näyttelytilaan taidenäyttelyn *Erilainen tulevaisuus*. Opiskelijat päivittivät Aaltosen veistossarjan arvot taiteen keinoin tulevaisuuden päättäjien ohjenuoraksi.

Yhteiskuntatiedon alan koulutusta annettiin kertomusvuonna ensi kertaa Helsingin työväenopistossa, Eduskunnan kirjaston järjestämällä kurssilla Näin demokratia toimii – eduskunta, lainsäädäntö ja kansalaisvaikuttaminen. Kirjaston avoimissa koulutustilaisuuksissa esiteltiin EU-asioiden käsittelyä sekä Pohjoismaiden neuvostoa. Suomi oli vuonna 2017 Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaa. Valtiontalouden tarkastusviraston laaja-alaisiin tietopyyntöihin vastaaminen kuului kirjaston tietoasiantuntijoiden perustehtäviin.

8. Kansainvälinen toiminta

Kirjaston henkilökunta osallistui kirjastoalan kansainvälisiin kokouksiin. Kirjaston johtaja Erika Bergström matkusti elokuussa IFLAn parlamenttikirjastojen ja -tietopalveluiden jaoston kokoukseen ja seminaariin Varsovaan, Puolaan. Hän piti siellä alustuksen Laki-hankkeiden tietopakettien palvelusta. Tietoasiantuntija Tommi Peuhkurinen osallistui IFLAn pääkonferenssiin Wrocławissa, Puolassa ja informaatikko Eija Kajava lokakuussa IFLAn satelliittikokoukseen Pariisissa, Ranskassa.

Johtava tietoasiantuntija Päivikki Karhula osallistui uuden kirjastojärjestelmän hankinnan kansallisen projektiryhmän vertaileviin tutustumismatkoihin Ruotsiin, Norjaan ja Alankomaihin.

Kirjaston henkilökunta osallistui vuoden aikana seuraaviin kansainvälisiin kokouksiin ja tapahtumiin, joiden tavoitteena oli vahvistaa kirjastoalan asiantuntemusta ja kansainvälistä verkostoitumista.

Karhula	Uusi kirjastojärjestämä, vertailumatkat	23.3. 30.3. 17.–18.5.	Ruotsi Norja Alankomaat
Karhula	IFLAn sananvapauskomitean FAIFEn kokous	9.–12.4.	Iso-Britannia
Korkeila Erkkilä, Saarikivi	Pohjoismaisten parlamenttikirjastojen henkilökuntakokous	26.–28.4.	Norja
Hakala	ECPRD “Libraries, research and documentation services in Parliaments: experiences, trends and perspectives”.	8.–9.6.	Italia
Bergström	IFLAn parlamenttikirjastojen ja tietopalvelujen jaoston vuosikokous ja seminaari <i>“Information as the Foundation for Social Solidarity – the Role of Parliamentary Libraries and Research Services”</i> .	15.–18.8.	Puola
Peuhkurinen	IFLAn vuosikokous ja seminaari <i>“Libraries. Solidarity. Society.”</i>	19.–25.8.	Puola
Kajava	IFLAn satelliittikokous The 15th IFLA International Interlending and Document Supply Conference	3.–6.10.	Ranska
Bergström	Pohjoismaisten parlamenttikirjastojen ylikirjastonhoitajien kokous	31.10.-1.11.	Norja
Korkeila	Opintomatka Tukholman Riksdagsbibliotekiin	7.–10.11.	Ruotsi

9. Henkilöstö

Kirjastossa työskenteli vuoden lopussa 36 henkilöä, joista yhden virka oli määräaikainen. Vuoden aikana eläkkeelle siirtyi Sari Pajula kirjaston johtajan virasta, Anne Schwartz arkistoamanuenssin virasta ja Kaisa Paavilainen tietoasiantuntijan virasta.

Kertomusvuonna kirjaston johtajan virkaa hoiti määräaikaisena oikeudellisen tiedon johtava tietoasiantuntija Erika Bergström. Yhteiskuntatiedon johtava tietoasiantuntija hoitaessa kertomusvuonna toista tehtävää kansliassa hänen virkaansa kirjastossa hoiti määräaikaisena tutkija Joni Krekola. Tutkijan määräaikaiseen virkaan pääsihteeri nimitti Vesa Koskimaan.

Loppuvuodesta kirjaston hallitus käynnisti kirjaston johtajan rekrytointiprosessin. Virkaan haki 41 henkilöä. Kansliatoimikunta nimitti 30.11. kirjaston palvelujohtaja Antti Virrankosken kirjaston johtajan virkaan 1.1.2018 alkaen.

Kirjastossa työskenteli kesällä kolmen kuukauden ajan kolme korkeakouluharjoittelijaa kokoelma-, tietopalvelu- ja arkistotehtävissä. Kaikki osallistuivat myös asiakaspalvelutehtäviin. Kesän lopussa pääsihteeri nimitti heistä yhden määräaikaiseen virkaan vuoden loppuun saakka.

Lisäksi kirjastotyöhön tutustui aiempien vuosien tapaan useita TET-koululaisia.

Henkilökunnan virkistyspäivää vietettiin 9.6. Henkilökunta tutustui opastetulla kiertokävelyllä vuoden 1918 Helsinkiin sekä Kansallisarkiston näyttelyyn *Pro Finlandia – Suomen tie Itsenäisyyteen*.

Vuoden aikana henkilökunta vieraili lisäksi Päivälehdessä museossa *Kuva. Sana. Vapaus* -näyttelyssä ja Otaniemessä Harald Herlin -oppimiskeskuksessa.

Kirjaston kehityspäivä oli syyskuussa. Päivän aikana käsiteltiin kirjaston strategian ja tulostavoitteiden mukaisia hankkeita, ideoitiin kirjaston kokoelman markkinointitapoja sekä saatiin valmennusta työyhteisötaitoihin ja palautteen antoon.

Kirjaston henkilökunta kartutti kertomusvuonna kouluttamiseen ja koulutussuunnitteluun liittyviä taitojaan sekä osallistui eduskunnan järjestämille kieli- ja tietotekniikkakursseille. Visuaalisuus, videoiden hyödyntäminen, tietosuoja ja viestintään liittyvät oikeudelliset kysymykset olivat myös kouluttautumisaiheina vuoden varrella. Valokuvaaja suoritti Av-viestinnän ammattitutkintoa, josta valmistuu vuoden 2018 tammikuussa.

Kertomuksen kuvat: Hanne Salonen, Heikki Rajala, Arja Bellinger

Kertomuksen toimitus ja taitto: Arja Bellinger

Liite 1. Luottamustoimet ja työryhmä ym. jäsenyydet

Luottamustoimi/työryhmä ym. jäsenyydet eduskunnassa

Eduskunnan avoimen datan hanke: projektiryhmä
Eduskunnan tietoyhteiskuntaryhmä
Eduskuntasanaston ylläpitötyöryhmä
Eduskuntatutkimuksen keskuksen johtoryhmä
Eduskunnan ammattiosaston EMOn hallitus
Eduskunnan virkamiesyhdistyksen EVYn hallitus
Eduskunnan virkamiesyhdistyksen EVYn tiedottaja
Eduskunnan työsuojelutoimikunta
Eduskunnan kirjaston hallitus
Nuorten parlamentin työryhmä

Henkilö

Karhula (projektipäällikkö)
Karhula
Hakala (pj.)
Krekola (varajäsen)
Kurtti, Kämäri (varajäseniä)
Turja
Peuhkurinen
Turja
Kajava, Rajala (varajäsen)
Hakala (pj.), Krekola

Luottamustoimi/työryhmä ym. jäsenyydet kirjasto- ja arkistoalan valtakunnallisissa ja kansainvälisissä yhteistyössä

Arkistoyhdistyksen hallitus
Kansainvälisen kirjastojärjestöjen liiton IFLAn FAIFE-komitea
Kirjastokaistan toimitus
Suomen tieteellinen kirjastoseura, hallitus
Suomen tieteellinen kirjastoseura, Aineiston
saatavuus –työryhmä
Uuden kirjastojärjestelmän hankinnan projektiryhmä
Tieteellisten kirjastojen palvelupäälliköiden verkosto
Voyager-työryhmä (Kumea)
Yhteiskunnallisen arkistosäätöön hallitus
Yhteiskunnallisen tiedon kirjastoverkosto
Yleisen suomalaisen asiasanaston ylläpitötyöryhmä

Suutari (29.3.2017 asti)
Karhula
Karhula
Virrankoski

Virrankoski (pj.)
Karhula
Virrankoski
Uurasjärvi
Krekola
Korkeila
Peuhkurinen

Liite 2. Kunniamerkit ja muut tunnustukset kirjaston henkilökunnalle 2017

Kunniamerkit

Puhemiehen ehdotuksesta eduskuntaan myönnetyt kunniamerkit:

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali kultaristein (SVR M I kr) tietoasiantuntija Aino Ollilainen
Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali (SVR M I) tietopalvelusihteeri Minna-Maria Koskinen

Virka-ansiomerkit

Tasavallan presidentin myöntämän virka-ansiomerkin 30 vuoden virkapalvelusta sai tietopalvelusihteeri Hannele Ruusulaakso

Schauman-mitalit

Kirjaston hallitus luovutti pronssiset Schauman-mitalit kirjaston henkilökunnalle 15 vuoden palveluksesta

johtava tietoasiantuntija Kristiina Hakala
johtava tietoasiantuntija Päivikki Karhula
johtava tietoasiantuntija Timo Turja
arkistoamanuenssi Anne Schwartz
tietopalvelusihteeri Raija Hietala

Lisäksi kirjaston hallitus myönsi hopeisen Schauman-mitalin kirjastonjohtaja Sari Pajulalle 10.5. tunnustuksena Eduskunnan kirjaston ja Suomen kirjastojärjestelmän hyväksi tehdystä merkittävästä ja pitkäaikaisesta työstä.

Valtionpalkinto

Johtava tietoasiantuntija Päivikki Karhulalle myönnettiin 15.9.2017 Tiedonjulkistamisen valtionpalkinto 2017 ”Tiellä sananvapauteen” –hankkeen jäsenenä.

Schauman mitalin saaneita:

Kuva ylhäällä, vasemmalta: Raija Hietala, Anne Schwartz, Kristiina Hakala, Timo Turja, Päivikki Karhula.

Kuva oikealla: Sari Pajula

Liite 3. Julkaisut 2017

[Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2016](#). Helsinki 2017, 35 s.

[Eduskunnan kirjaston palvelustrategia 2017–2020](#). Helsinki, 2017.

Ekholm, Kai & Karhula, Päivikki, Sananvapauden rajoja määritetään jatkuvasti. Teoksessa Tiellä sananvapauteen 1917–2017. Toimittaneet Kai Ekholm, Maara Kinnermä. Helsinki, Into kustannus, 2017, s. 10–19.

Koskimaa, Vesa, Onko valta siirtynyt puolueissa kenttäväeltä eliiteille. Teoksessa Poliittinen valta Suomessa. Toimittaneet Mari K. Niemi, Tapio Raunio, Ilkka Ruostetsaari. Tampere 2017, s. 111–138.

Krekola, Joni, Työväen edustajien vuoristorata. Ydin: rauhanpoliittinen aikakauslehti (2017):4, s. 38–41.

[Luettelo kirjastoon vuonna 2017 tulevista aikakaus- ja sanomalehdistä = Förteckning över bibliotekets tidskrifter och tidningar år 2017](#). Helsinki, 2017. 15 s.

[Parlamenttikirjasto – eduskunnan kirjaston blogi](#) (perustettu 24.7.2007)

[Riksdagsbibliotekets berättelse för 2016](#). Helsingfors 2017, 34 s.

[Selma kokoelmatietokannan uutuudet RSS-syötteinä aiheittain](#)

[Selma kokoelmatietokannan uutuudet RSS-syötteinä kahden viikon ajalta](#)

Suosittelomme: tietokirjoja. Vastaava toimittaja: Päivi Erkkilä. Tiedot valikoiduista julkaisuista ja artikkeleista eduskunnan kirjaston intranetissä.

Virrankoski, Antti, [Eduskunnan kirjaston käyttäjäkysely 2017: yhteenveto vastauksista](#). Helsinki, 2017. 10 s.

Virrankoski, Antti, [Kolme erityistä seikkaa, joista kirjastoammattilaisen on syytä Eduskunnan kirjastosta tietämän](#). Signum (2017):2, s. 32–34.

Yksi kamari - kaksi sukupuolta: Suomen eduskunnan ensimmäiset naiset. Toimittaneet Pirjo Markkola, Alexandra Ramsay. Helsinki: Eduskunnan kirjasto, 2017. Verkkokirja. Vuonna 1997 julkaistu teos julkaistiin [verkkokirjana](#) 2017.